Akt nr:

R-E1a-0035

AU$R-E1a-0035

0035

Afskrift

Protokoll fördt vid ordinarie bolagsstämma med delegarna uti Kullsjöns och Rullsbäckens sänkningsföretag i Tuckstensstätten den 23 Juni 1890.

— — —

— — —

— — —

§ 4.

På grund af att ena styrelsebedamoten Johannes Jansson i Hjälmsäter med döden afgått, så invaldes i hans ställe Gustaf Karlson i Knutsbodarna; och bestäl arbetsstyrelsen sålunda af godsegaren O. Olson på Ölanda, förvaltaren J. N. Carlsten på Stora Lund, samt hemmansegarna J. Blom i Tuckstensstätten, Sven Lundbäck Lilla Fårvallsstätten och Gustaf Karlsson i Knutsbodarna; Och uppdrog bolagsstämman åt denna sin styrelse att utlaga det bviljade statslånet hvartill hör att de å bolagets vägnar utqvitterar det samma och vid hvarje bolagsstämma redogör för medlens andvändning och förvaltning. Dag som ofvan

J. N. Carlsten
ordförande vid stämman

Justerat
Johannes Andersson
Nicklas Ahlgren

Afskriftens likhet med originalet styrker
J. H. Corsen C. M. Pettersson

Bådas adress Stora Lund, Lundsbrunn

Fullmakt för Landtbruksingeniören Herr Ludvig Rosén att i Kongl. Wäg- och Wattenbyggnadsstyrelsen uttaga och qvittera undertecknad arbetsstyrelses exemplar af kontraktet rörande beviljadt statslån för sänkning af Rullsjön och Rullsbäcken samt afdikning och odling af närbelägen mark inom Ledsjö och Istrums socknar af Skaraborgs län. Pukstensslätten pr Lundsbrunn den 10 November 1890.

På arbetsstyrelsens wägnar:

J. Blom

År 1890 den 25 September instälde sig undertecknad landtbruksingeniör vid Pukstensstätten för att på begäran af Styrelsen för Kullsjöns sankningsbolag dels granska bolagets räkenskaper dels ock afsyna det hittills, sedan den af landtbruksingeniören L. Rosén förlidet år verkstälda afsyningen, utförda arbetet; och får jag nu afgifva dels särskild förteckning å bolagets hittills i och för werkstälda undersökningar o.d. samt utförda gräfningsarbeten redan gjorda utbetalningar, uppgående till 3,211 kronor 39 öre, jemte inom närmaste tid till betalning förfallna återstoder å kontraktssummorna till ett belopp af 1,321 kronor 70 öre eller tillsammans 4,532 kronor 9 öre; dels följande

Afsyningsprotokoll.

Diket A: I grusbacken vid No 2 nedanför Kullsjön skall botten sänkas 0.30 meter samt dagbredden i samma mån ökas.

—"— B: Utan anmärkning färdigt fram till No 6.

—"— Ba. Återstår en del stensprängning.

—"— C: Sträckan nedom No 7 är till sina rätta dimensioner upptagen; å öfre delen intet arbete.

—"— Ca: Arbetet ej påbörjadt.

—"— Cb: Diket befanns wara upptaget till sina rätta dimensioner å nedre hälften af sträckan.

—"— D: Vid rågångskröken mellan Nris 3 och 15 skall dagbredden ökas med 0.30 meter till 7 meter ofvan och 5 meter nedom samma krök, der dagbredden är tillräcklig.

—"— Da: Arbetet ännu ej påbörjadt

—"— E. Ea: Utan anmärkning.

—"— Fa: —"— —"—

Dikena G och Ga: äro upptagna till sina föreskrifna dimensioner och tarfva endast en obetydlig upprensning, hvilken dock ej kan fullständigt utföras, förr än de af Ingeniör Rosén anmärkta bristfälligheterna å hufvudafloppet A nedanför dessa dikens utlopp blifvit upphjelpta.

Med anledning af hvad sålunda framgått torde det aldra mesta af den större dikningen, såvida ej väderleken lägger hinder i vägen, kunna anses vara färdig innan årets slut.

Pukstenslätten den 25 September 1890

J. S. A. Smedberg

Statens landtbruksingeniör.

Förteckning å utgifter i och för hittills werkstälda undersökningar samt utförda arbeten vid sänkning af Kullsjön och reglering af Rullsbäcken för afdikning af wattenskadade marker, tillhörande hemmanen Närsätra och Ölanda i Istrums socken samt Färvallslätten, Kristinebo, Upsala, Kindboåsen, Pukstenslätten, Lilla Bjurum, Jon Anderstorp, Knutsbodarne, Stora Lund, Kyrkebo, Vårfältet, Hjelmsäter, Köttgärdet, Ljungbodarna och Stubbe i Ledsjö socken af Skaraborgs län.

År 1886.	Förrättningskostnad och handtlangning	263.75	
" 1887.	D:o — d:o —	324:74	
" 1888	D:o — d:o —	190:60	
" 1889	Utstakning m. m. — d:o —	79.00	
" "	Till A. Andersson i Wälfältet enl. entreprenad	55.00	
" "	" J. Person i Upsala " — d:o —	102:80	
" "	" S. Klason i d:o " — d:o —	30:00	
" "	" J:s Janson i Hjelmsäter " — d:o —	71:00	
" "	" Alfr. Larson i Kristinebo " — d:o —	175:00	
" "	" J. Blom i Pukstenslätten " — d:o —	1210:00	
" 1890	För utstakning och handtlangning —	28:00	
" "	Till J:s Person i Upsala enl. entreprenad —	250:00	
" "	" S. Klason i D:o " — d:o —	50:00	
" "	" A. Larson i Kristinebo " — d:o —	65:00	
" "	" J. Blom i Pukstenslätten " — d:o —	276:50	
" "	" S. Lundbäck i Färvallslätten " — d:o —	40:00	
	Summa Kronor —		3.211:39

Återstår att enligt kontrakterna vid arbetets afsyning utbetalas —

Till J:s Person i Upsala —	585:20	
" J:s Janson i Hjelmsäter —	4:00	
" Alfr. Larson i Kristinebo —	45:00	
Öfverföres —	634:20	3.211:39

Öfverfördt	634:20	3,211:39
Till Sven Lundbäck i Fårvallslätten	67:00	
" J. Blom i Pukstenslätten	620:50	1,321:70
Summa Kronor		4.532:09

Sålunda ur räkenskaperna utdraget, betygar: Pukstenslätten den 25 Sept. 1890.

J. A. Smedberg
Statens landtbruksingenjör.

som af vederbörande myndighet godkännes, icke varder inom bestämd tid aflemnad, eller om den bestämda annuiteten icke varder i behörig tid erlagd, det ankommer på Kongl. Majt att låta inställa all vidare utbetalning af Statsbidraget samt återfordra hvad deraf uppburits, att på en gång eller efter hand till Kongl. Statskontoret inbetalas inom den tid, som af Kongl. Majt bestämmes; och skola vi å sålunda lyftade och återburna medel jemväl erlägga fem procent årlig ränta från lyftningsdagen till dess återbetalning sker.

§ 3.

Att för den tjensteman, som af Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen eller Kongl. Landtbruksstyrelsen förordnas att å arbetet verkställa besigtning, uppvisa den för detsamma gillade planen med derlill hörande plan- och profilritningar jemte de räkenskaper, hvilka vi skola föra öfver företaget, samt det eller de kontrakt om arbetets öfvertagande på entreprenad till vissa delar eller i dess helhet, som möjligen afslutats, samt att till Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen aflämna uppgift å den person, åt hvilken företagets utförande i hvad det rörer sjelfva vattenafledningen anförtros.

§ 4.

Att, efter utfående utaf den det af lånet, som enligt särskild bestämmelse får lyftas på grund deraf att arbetet blifvit börjat, vid hvarje af de följande lyftningstiderna, innan ytterligare lånemedel må utbekommas, hos Kongl. Statskontoret förete intyg af Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen att, enligt hvad derstädes nöjaktigt styrkts, så mycket af arbetet blifvit utfördt, som skäligen kan anses motsvara hvad i förhållande till det

beviljade låneunderstödet belöper å hvad lånet redan utbekommits; och skall, så vida icke Kongl. Maj:t, med afseende å särskilda förhållanden, pröfvar skäligt annorleenda förordna, någon del af lånet i Statskontoret innestå, intill dess vattenafledrings- och afdikningsarbetet är afsynadt och godkändt.

§ 5.

Att vid afslutande af detta kontrakt till Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen öfverlämna, för att i dess arkiv förvaras, bestyrkt kopia af den gillade planen med dertill hörande plan- och profilritningar för arbetet och betyrkta afskrifter af dertill hörande godkända betänkande och kostnadsförslag, äfvensom att, derest någon afvikelse under arbetets utförande med vederbörlig tillåtelse vidtagits, innan sista delen af låneunderstödet lyftes, till Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen aflemna fullständig beskrifning jemte ritning, utvisande huru arbetet i följd af denna afvikelse utförts.

§ 6.

Att godtgöra alla kostnader utan undantag, af hvad namn de vara må, som i följd af detta lån föranledes för Kongl. Statskontoret.

§ 7.

Att för fullgörandet af detta kontrakt äfvensom för lyftade statsmedlens återbäring, i fall mot kontraktet brytes, ställa sådan säkerhet, som af Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen godkännes, samt för låneunderstödet afgifva sådan skuldförbindelse och säkerhet för dess uppfyllande, som af Kongl. Statskontoret antages.

Till yttermera visso äro häraf två lika lydande exemplar upprättade, som skedde i Pukstensslätten Ledsjö den 25 Augusti 1890. Ol. Olson Ölanda J. N. Carlsten, Stora Lund. J. Blom Pukstensslätten. Gustaf Carlsson Knutsbodarna. Svan Lundbäck Lilla Färvallsslätten

Att Ol. Olson, Ölanda, J. N. Carlsten, St. Lund, Svän Lundbäck, Lilla Färvallsslätten, J. Blom, Pukstensslätten och Gustaf Carlsson, Knutsbodarna egenhändigt tecknat sina namn intygas af oss på en gång närvarande Wittnen:

Peter Jansson Fäteriker Johannes Pe[illegible]ser Hemmansegare

14.

R 2*0035

Kontrakt.

Sedan Kongl. Maj:t den 16 Maj 1890 i och för sänkning af Kullsjön och reglering af Kullsbäcken samt afdikning och odling af deromkring belägen mark, tillhörande hemmanen Närsäter och Ölanda i Iskrums socken samt Fårvallsslätten, Krestinebo, Uppsala, Kindboåsen, Pukstensslätten, Lilla Bjurum, Jon Anderstorp, Knutsbodarna, Stora Lund, Kyrkebo, Vårfalla, Hjelmsäter, Köttgärdet, Ljungsbodarna och Stubbe i Ledsjö socken af Skaraborgs län, enligt en af Landtbruksingeniören L. Rosén upprättad, af Kongl. Maj:t fastställd plan med dertill hörande kostnadsförslag, i nåder beviljat ett lånunderstöd af Sjuttusen (7000) kronor att utgå af 1890 års odlingsfond och lyftas å de tider, som Kongl. Väg och Vattenbyggnadsstyrelsen eger att bestämma; så, och i enlighet med Reksdagens för dyligt statsbidrag åtnjutande gifva, af Kongl. Maj:t gillade föreskrifter, hafva undertecknade, enligt bilagda protokoll af den 23 Juni 1890 af ordinarie bolagsstämma valda till Direktion eller arbetstyrelse i och för detta förtag med Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar, afslutat följande kontrakt, hvarigenom vi å vederbörande in-

Med stöd af Kongl. Brefvet den 16 Maj 1890 antager Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar, detta Kontrakt. Stockholm den 14 November 1890.

[illegible]

[illegible]

tressentes i arbetsföretagets vägnar åtaga och förbinda oss.

R 2 0035

§ 1.

Att arbetet, hvarvid vi äro skyldiga att underkasta oss alla de vilkor och kontroller, som af Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga, skall utföras sålunda, att vattenafledningen och afdikningen för odlingsarbetet skola vara påbörjade före 1890 års utgång och att hela arbetet, odlingen inbegrepen, skall vara fullbordat inom den 1 September 1893 i noggrann öfverensstämmelse med den fastställda arbetsplanen, utan att anspråk på ytterligare bidrag af allmänna medel må vidare kunna väckas; skolande vi genom kontant tillskott, materialier, arbete eller annat bidrag bestrida hvad till hela odlingsföretagets fullbordande kan erfordras utöfver det lemnade lånebidraget, samt de utförda arbetena, så länge någon del af lånet återstår ogulden, vederbörligen underhålla.

§ 2.

Att i händelse afvikelse, utan dertill erhållen vederbörlig tillåtelse, skett från den fastställda arbetsplanen, eller arbetet, utan att anstånd med det sammas utförande blifvit af Kongl. Maj:t medgifvit, icke inom derför bestämd tid fullbordats, eller om, innan vattenafledningsafdikningen och odlingsarbetet blifvit fullbordat, afsynadt och godkändt, Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen skulle finna den säkerhet, som blifvit för kontraktets fullgörande ställd, icke vidare vara nöjaktig, eller om, innan lånet blifvit genom laga kraft egande besluit fördelat på de hemman, hvilka för återbetalningen skola ansvara, Statskontoret skulle finna den säkerhet, som blifvit för lånet ställd, icke vidare vara nöjaktig, och ny säkerhet,

1804/94

STÄMPEL 50 ÖRE STÄMPEL 5/7 1894 D. Ay

Godhänd 18 6/12 94

Bevis

om verkställd afsyning å "sänkning af Kullsjön och reglering af Rullsbäcken samt afdikning (och odling) af Seromkring belägen mark, tillhörande hemmanen Närsäter och Ölanda i Istrums socken samt Fårvallaslätten, Kristinebo, Uppsala, Kindboåsen, Pukstensslätten, Lilla Bjurum, Jon Anderstorp, Kuntsbodarna, Stora Lund, Kyrkebo, Vårfället, Hjelmsäter, Köttgärdet, Ljungsbodarna och Stubbe i Ledsjö socken af Skaraborgslän".

Planen af Kongl. Maj:t fastställd den 16 Maj 1890.

Beviljadt understöd från 1890 års odlingsfond att i form af lån utgå med Kronor: 7000,00 öre.

Kontrakt om arbetets utförande å Kongl. Maj:ts och Kronans vägnar antaget den 14 November 1890.

Enligt kontraktet fastställd termin för arbetets fullbordande: den 1 September 1893.

Förlängd arbetstid till den 1 September 1894 medgifven genom nådigt bref den 27 April 1894.

Beräknad kostnad enl. den fastställda arbetsplanen tillhörande kostnadsförslag Kronor: 7000,00 öre.

Verkliga kostnaden kan icke uppgifvas, enär räkenskaperna vid inspektionstillfället voro under utarbetning.

Vid af undertecknad den 7 September 1894 verkställd slutbesigtning af ofvanskrifna arbete har detsamma befunnits utfördt i öfverensstämmelse med gillad arbetsplan, utom i hufvudkanalens, sjön närmast belägna del, hvarest 150 meter voro under arbete i och för utvidgning till förslagsenlig sektion, samt Delvis i öfriga afloppsgrafvar och diken, hvarest rensning ännu återstod, men, då intyg sedermera ingått från Löjtnanten vid K. Väg och Vattenb. Kåren, W. Bäckström, att de resterande arbetena nu blifvit på förslagsenligt sätt utförda, kan afdikningsarbetet i sin helhet sålunda till

godkännande förordas.

Ansökan om arbetets godkännande göres hos Kongl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen, och bör vid ansökningen fogas detta besvär.

Motala den 9 November 1894

A. N. Ahlborn.

t. f. distriktsingenjör.

Stämpel	0,50
Exp. lön	1.50
Summa Kronor	2,00

Afskrift.

R 2*0035

Kongl: Maj:t har för närvarande afslagit sökt låneunderstöd till detta företag enligt nådigt beslut af den 24 Augusti 1888, som delgifvits Konungens Befallningshafvande i länet genom Kongl: Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens skrifvelse af denna dag.

Stockholm den 29 Oktober 1888

L.L. Rickert.

A. M. Lindgren.

Betänkande och Kostnadsförslag

angående sänkning af

Kullsjön och Kullsbäcken

samt

afdikning och odling af deromkring belägen mark

inom Ledsjö och Dalums socknar

af Kinne och Valle härader i

Skaraborgs Län,

Afgifne jemte tillhörande plan- och profilritningar

år 1888 af

Ludvig Rosén.

Statens Landtbruksingeniör.

Genom nådigt bref af den 16 Maj 1890 har Kongl: Maj:t fastställt den för ifrågavarande företag upprättade planen, till hvilken detta betänkande och kostnadsförslag hörer, samt anvisat för arbetets utförande ett lånebidrag af 7000 kronor. Stockholm den 26 Juni 1890.

På Kongl: Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens vägnar:

A. M. Lindgren. P. H. Hedenblad.

Generalkarta.

Skala 1:100000.

Betänkande.

1a Sedan laga syn för sänkning af Kullsjön och Rullsbäcken samt vattenafledning från deromkring belägen mark blifvit under åren 1886-87 förrättad och, såsom ej öfverklagad, vunnit laga kraft, hafva delegarne anmodat undertecknad landtbruksingeniör att uppgöra definitiv afdikningsoch odlingsplan för sökande af lån ur statens Odlingslånefond till befrämjande af företaget, hvilket omfattar egor tillhörande hemmanen Närsäter och Ölanda inom Istrums socken af Walle härad samt Färvallsslätten, Kristinebo, Upsala, Kindboåsen, Pukstensslätten, La Bjurum, Jon-Anderstorp, Knutsboderna, St. Lund, Kyrkebo, Wärfället, Hjelmsäter, Köttgärdet, Ljungsböderna och Stubbe inom Ledsjö socken af Kinne härad i Skaraborgs län; och får jag med anledning deraf framlägga nedanstående förslag och dervid, utöfver hvad det vid laga synen upprättade betänkande och öfriga, här bifogade förrättningshandlingar innehålla, meddela att det definitiva vattenafledningsföretaget nu, sedan Kongl. Majt och Kronan beslutit sig för att i företaget ingå och den i 13 §, 2 mom. dikningslagen föreskrifna majoritet sålunda blifvit uppnådd, kommer att omfatta icke allenast sänkning af Rullsbäcken och dess sidotillflöden, utan äfven sänkning af Kullsjön och dess tillflöden, hvarvid för sjösänkningen kommer att tillämpas det grundare alternativ, som å den upprättade profilen litt a finnes för sträckan emellan afvägningspunkterna N:o 1-3 utsatt genom röd bottenlinie

och röda siffror, hvadan de af sjösänkningen berörande egorna komma att, enligt bestämmelserna vid laga synen, deltaga i arbetskostnaderna för den gemensamma vattenafledningen med 41% och öfrige egor med 59%, på sätt förrättningshandlingarne närmare omtala. Kostnaderna för den till laga synen icke hörande, privata afdikningen och odlingen skola fördelarne deremot gälda hvar för sina egor.

2:o Den laga synesförrättningen har, på flere delegares begäran blifvit verkställd på grund af förordnande af Kongl. Befallningshafvande i Skaraborgs län och derför nödige undersökningar utförde under senare delen af 1886 års sommar, hvarefter kartor och handlingar blifvit under följande vinter utarbetade och förrättningen afslutad vid sammanträde den 2 Maj 1887; och som inga klagomål då eller sedermera blifvit förde mot förrättningen, har densamma numera vunnit laga kraft och det af delegarne begärda odlingsförslaget kunnat upprättas, på sätt här finnes omtaladt.

3:e Som afsigten härmed är att — såsom ofvan blifvit anmärkt — söka lån ur Odlingslånefonden till företagets befrämjande, så afgifves detta begärande i noggrann öfverensstämmelse med de föreskrifter, som för sådana fall finnas meddelade i instruktionen för Skaraborgs Landtbruksingeniörer den 10 Dec. 1886, hvarför bl. a. anmärkes att inket liknande företag i orten förut verkligen vunnit understöd genom lån eller anslag af statsmedel; ej heller har plan för något sådant för-

dag i närheten blifvit upprättad eller till vederbörande myndighet inlemnad.

4:e Marken närmast intill Knutsjön och lägsta delarne (mellersta skäckan) af marken vid Rutsbäcken höja sig obetydligt öfver det normala vattenståndet i dessa vattendrag, hvaremot längre derifrån belägna marken höjer sig minst 4.0 fot eller 1.2 meter öfver nämnde vattenstånd på sätt 48 i förrättningsprotokollet närmare omtalas; men som högvattenståndet stiger omkr. 3.0 fot eller 0.9 meter öfver det normala, blifva de lägre delarne af området deraf periodiskt öfversvämmade och den högländaste marken belägen endast 1.0 à 2.0 fot eller 0.3 à 0.6 meter öfver högvattenytan, undantagandes å de ställen, som vid längre afstånd från vattendragen äro af den beskaffenhet, att de anses komma att efter fullständig afdikening och odling sjunka eller sätta sig 1 à 2 fot och der gränskurvan derför blifvit i motsvarande grad höjd; och är det för att befria egorna från de förstörande öfversvämningarne och möjliggöra deras fullständiga förläggning till 4.0 fots djup (efter sättningen), som man velat utföra det i fråga varande, särdeles behöfliga och värdefulla vattenafledningsföretaget, emot hvilket inga hinder möter genom vattenverk eller dylikt, varande nederbördsområde, vattenmängd m. fl. på kanaldimensionerna inverkande förhållanden omhandlade uti det vid laga synen afgifna, förrättningshandlingarne åtföljande betänkandet.

5:o Såsom af den vid laga synen upprättade egobeskrifningen synes, utgöres den mark, som genom företaget torläggas och förbättras, af 60.709 hektar vattenskadad åker och 66.401 hektar äng och odlingsmark, eller tillsammans 127.110 hektar eller 257 tnld 15.6 tkpd, hvaraf de af sjösänkningen berörde egorna hafva en areal af 49.204 och öfriga egor 77.906 hektar eller resp. 99 tld 21.6 tkpd och 157 tld 26.0 tkpd.

6:te Oafsedt den direkta vinst, som således kan vara att af företaget förväntas, är det gifvet att de vattendränkta markernas torläggande skall inverka fördelaktigt på sundheten i trakten samt minska dess frostlandhet; men då all den vattenskadade marken är odlingsbar, kan anslag utan äventyrlighet icke till företagets befrämjande ifrågasättas.

7:de Vid den direkta vinstens värdering i penningar kan man, med hänsyn till den skada, som de ofta återkommande öfversvämningarne åstadkomma och de svaga skördar, som å den vattensjuka åkern nu frambringas, åtminstone dertill, att ängen och odlingsmarken t.n. lemna ringa eller ingen afkastning, icke uppskatta det nuvarande jordvärdet i medeltal för all mark till mer än 300 kronor per hektar, hvaremot jordens medelvärde efter fullständig afdikning och odling kan anses komma att uppgå till dubbla beloppet; alltså:

Nuvarande jordvärde = 127.11 hektar à 300 kr. = 38.133 kr.
Blifvande — d:o — = 127.11 — d:o — à 600 = = 76.266 "
Skilnad = ökning i jordvärdet = 38.133 kr.

8:de Såsom af nedan intagna kostnadsförslag närmare

visas, uppgår kostnaden

1. För den gemensamma vattenafledningen till 5,548 kr;
2. " den privata afdikningen " 932 "-;
3. " förvattningsåtgärder o. d. " 520 "-;
4. " det egentliga odlingsarbetet 6,330 "-;

Summa 13,330 kr.

Och som detta utgör föga mer än en tredjedel af den afvan beräknade nettovinsten, är företaget utan tvifvel väl värdt att komma till utförande och att understödjas genom lån af statsmedel; och då såsom vilkor härför bl. a. finnes föreskrifvet, att lånemedlen få successivt i mån af arbetets fortgång lyftas vid terminer, som i kontraktet emellan Statskontoret och vederbörande arbetsstyrelse finnas uppsatte eller särskildt blifvet bestämmande, såsom ledning vid terminernas bestämmande följande förslag till

Arbetsplan

A. För vattenafledningen och dikningen hvilka arbeten böra utföras under loppet af högst 3 år:

1:a året upptages Rullsbäcken (litt. A.) samt dikena litt F och G tillsammans = 2,655 kr;
2:a "-" - dikena " B. C. Och E — " — = 2,005 "-;
3:e "-" - öfriga gemensamma diken (=888 kr) och alla de privata dikena (=932 "-) = 1,820 "-

Summa = 6,480 kr.

Om förvattningskostnaderna o. d. derjemte kunna erhållas såsom lån, torde dessa böra utgå under 1:a året med 520 "-

Då lånesumman kommer att utgöra = 7000 kr.

B. För odlingen hvartill äfven räknas upptagandet

af tegdiken eller vattenfåror och hvartill ej erhålles lån af statsmedel:

1a året bör utföras sådant arbete för omkr. 1,500 kr;
2a — " — " ——— " — " — " ——— " — 2,330 — —
3e — " — ——— " — " — " ——— " — 2,500 — —

Summa 6,330 kr.

9e Å den här bifogade, i skalan 1:10,0,000 upprättade generalkartan finnes odlings- eller utdikningslägenheten utsatt genom grön färg. Å den uti skalan 1:4,000 upprättade detaljkartan finnas de gemensamma, till laga synen hörande kanalerna och dikena utsatta medelst dubbla, och de privata odlingsdikena medelst enkla blåa linier samt litter, hänvisande till kostnadsförslaget; och finnes beskrifning till plankartan i öfrigt upptagen uti de till laga synen hörande förrättningshandlingarne.

10e Uti det till förrättningshandlingarne hörande betänkandet redogöres derjemte för beteckningarnes betydelse, så väl beträffande de i längd skalan 1:4000 och i höjdskalan 1:100 upprättade längd-profilerna, som angående de i den senare skalan upprättade.

11e Tvärprofilerna eller sektionsritningarne; varande längd- och tvärprofiler dock endast upprättade öfver de gemensamma hufvudafloppen.

12e Alla mått rörande afloppens och broarnes storlek o.d. finnas utsatte enligt metersystemet, på sätt det till förrättningshandlingarne hörande betänkandet närmare omtalar och kostnadsförslaget utvisar; och uttrycker den i det

senare omtalade "medelbredden" medeltalet emellan kanalernas eller dikenas bredd i botten och i dagen, hvaremot dagbredden allestädes blifver så stor som tu gånger djupet tillsammans med bottenbredden beträffande Rullsbäcken, der sidolutningen bör uppgå till 1:1,5, men endast två gånger djupet tillsammans med bottenbredden rörande alla öfriga diken, i hvilka sidolutningen kan inskränkas till 1:1; om tegdiken: se nedan.

13e Enär ingen öfverenskommelse ännu blifvit träffad angående Närsätrabäckens och dess sidodikes upptagande i det läge, som blifvit genom blåa strecklinier antydt å plankartan och uti det vid syneförrättningen afgifna betänkande ifrågasatt, så upptages uti det definitiva afdikningsförslaget endast dessa dikens upptagande i deras nuvarande lägen, enligt hvad profilritningen och de med litter försedda linierna (B och Ba) å plankartan utvisa och kostnadsförslaget innehåller.

14e Den i fråga varande markens högländare delar (åkerjorden längst i norr) består af föga myllrik sandjord, men i öfrigt är den allestädes förekommande sandgrunden öfverlagrad af dy- eller mossjord, hvars mäktighet varierar emellan 1.0 och 10.0 fot eller 0.3 och 3.0 meter, eller i medeltal = omkr. 5.0 fot eller 1.5 meter; och är denna dy- eller mossjord bildad af jordslam samt förmultningsprodukterna af samma slags växter, som ännu betäcka odlingsmarkens yta, nemligen starr- och gräsarter, ljung-

och blåbärsris, löf- och barrträd m. m. dylikt; och äro lutningsförhållandena inom området dels åskådliggjorda genom profilritningarne och de å plankartan utsatte blå pilarne, dels – liksom den beräkneliga sättningen å den djupare dy- och mossjorden – här ofvan angifne och dels omtalade uti det till syneförrättningen hörande betänkandet.

15e Med afseende å det lämpligaste odlingssättet, så kan detta å den grundaste dyjorden (de nordligaste delarne af odlingsmarken) anses bestå uti plöjning utan bränning, synnerligast som odlingsmarken här är jemn och skoglös, hvaremot å Ölanda mosse (sydvestligaste delen af odlingsmarken) djuphackning och bränning måste utföras samt tegdiken på omkr. 20 meters afstånd från hvarandra upptagas till omkr. 3.0 fots eller 0.9 meters djup, 1.0 fots eller 0.3 meters bottenbredd och 4.0 fots eller 1.2 meters bredd i dagen (sidolutning 2:1), enär marken här består af djup och temligen seg mossjord, mer eller mindre beväxt med skog. – Å all den öfriga odlingsmarken kan odlingen lämpligen verkställas genom flåhackning och bränning samt uppgräfvande af vattenfåror på 10 meters afstånd ifrån hvarandra och till 1.0 fots eller 0.3 meters djup och bredd, med tvärbranta väggar. Dock bör bränningen aldrig förnyas, utan jordens bördighet underhållas och ökas genom att å mossjorden tillföra kalk och sand såsom jordförbättringsmedel samt å all mark

konstgjorda gödningsämnen jemte kreaturspill-
ning, på sätt synes uti följande generela

Förslag till växtföljd.

1. Träda, som gifves half gödning af kreaturspill-
ning och för öfrigt lämpliga qvantiteter af
kalisalter och fosfater; och kan å större
eller mindre del af trädan odlas grönskör-
dade fodervaxter, såsom spergel, vicker-
kafre, midsommarråg m. m.;
2. Räg, hvari insås gräsfrö etc.;
3-5. Wall till slätter och bete; börande gräsväxten,
då den synes svag, upphjelpas genom
öfvergödning med upplöst peruguano, pu-
drett el. dyl.;
6. Hafre, efter hvilken på hösten, före plöjningen,
utströs en riklig gödning med kalisal-
ter för:
7. Potatis och andra rotfrukter samt vickerhafre
och andra fodervaxter, hvilka dessutom på vå-
ren böra erhålla en riklig gödning af
guano, benmjöl eller andra fosfater samt
något stallspillning eller qväfvesalter
(chilisalpeter);
8. Korn, ärter, lin m. fl. handelsväxter;
9. Hafre, efter hvilken på hösten, före plöjningen,
utföres kalk och andra jordförbättrings-
medel.
16e För insåningen till vall föreslås följande

Fröblandning.

Ängskafle = 5 ℔; Luddtåtel = 5 ℔; Tuftåtel = 5 ℔; Sibirisk
Elm = 3 ℔; Timotej = 7 ℔; Strandsvingel = 3 ℔;

Brunhven = 2 ℔; Gul Vial = 3 ℔; Häckvicker = 2 ℔; Rödklöfver = 5 ℔; Alsikeklöfver = 3 ℔; och Hvitklöfver = 2 ℔; tillsammans 45 ℔ pr. tunnland eller dubbelt så mycket pr. hektar; börande arten och qvantiteten af olika frö-slag emellertid lämpas efter jordarten på olika ställen af området.

17e Sammanhäftade med de ofvan omtalade förrättningshandlingarne, nemligen protokoll, betänkande, alternativa kostnadsförslag för vattenafledningsfrågans lagliga utredande samt graderings- och uppskattningslängd med arealuträkning och egobeskrifning, bifogas här dels vederbörande kommunalstämmors yttranden om företagets lämplighet och nytta, dels intyg derom, att inga olägenheter för det allmänna kunna uppstå genom detsamma, dels arbetsstyrelsens begäran om tillstånd från det allmännas sida till företagets utförande och dels Landshöfdinge-embetets i Skaraborgs län resolution, hvarigenom sådant tillstånd meddelas.

Det upprättade kostnadsförslaget för den definitiva afdikningsplanen och odlingen intages här nedan, äfvensom bevis derom, att Kongl. Majt och Kronan deltager i företaget för indragna regementschefsbostället Lilla Bjurum.

Mariestad den 12 Februari 1888.

Ludvig Rosén.

Vidimeras,
ex officio:
Ludvig Rosén.

Afskrift.

Kostnadsförslag.

Dagsverkspris 2.00 kronor.

Läge. Litter och nummer.	Sidolutning.	Afloppens storlek. Längd.	Bottenbredd.	Medel- djup.	Medel- bredd.	Rymd.	Afgår för gamla afloppet.	Återstår att gräfva m. m.	Jordart att gräfva m. m.	Pris pr kub.-meter; öre.	Kostnad. kronor.	öre.	kronor.	öre.
		Meter.				Kubikmeter.								
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
A.	Rullsbäcken													
1–3	1:1,5	160	06	1.3	2.6	540.8	440.8	100.0	dy och stenb. sand	50	50	-		
3–6	-	540	-	1.4	2.7	2041.2	871.2	1170.0	d° d°	40	468	-		
6–8	-	202	-	1.5	2.9	878.7	478.7	400.0	d° d° och sand	45	180	-		
8–13	-	755	-	1.5	2.9	3284.3	1834.3	1450.0	d° och sand	30	435	-		
13–21	-	715	-	1.6	3.0	3432.0	2572.0	860.0	sand	35	301	-		
	En landsvägsbro att ombygga vid N° 21										100	-		
	Tre mindre broar – – – – N:ris 7. 9 o 13										200	-		
										=	1734	-		
	För arbetets ledning, slitning af redskap, tillfällig dambyggnad, vattenlänsning m.m tillägges omkr. 15% af ofvanstående										266	-	2,000	-
	Mindre sidodiken till Rullsbäcken.													
Aa.	1:1	16	0.3	1.2	1.5	28.8	—	28.8	sand	30	8	64		
Ab.	-	262	-	-	-	471.6	-	471.6	d°	-	141	48		
Ac.	-	126	-	-	-	226.8	—	226.8	d°	-	68	4		
Ad.		212	-	-	-	381.6	—	381.6	d°		114	48		
										=	332	64		
	För arbetets ledning m.m. tillägges omkr. 10%										37	36	370	-
B.	Närsätrabäcken													
0–4	1:1	392	0.3	1.2	1.5	705.6	495.6	210.0	dy och sand	25	52	50		
4–7	-	320	-	1.4	1.7	761.6	351.6	410.0	d° – d°	30	123	-		
7–11	-	252	-	1.4	1.7	599.8	249.8	350.0	d° – d°	25	87	50		
										=	263	-		
	För arbetets ledning m.m. tillägges omkr. 10%									—	27	-	290	-
Ba.	Sidodiken till denna bäck.													
	1:1	200	0.3	1.2	1.5	360.0	—	360.0	stenb. sand	40	144	-		
	För arbetets ledning m.m. omkr. 10%										16	-	160	-
									Ofverföres			-	2,820	-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
									Öfverfördt				2,820	-
C.		Ölända afloppsdike												
2 – 10	1:1	506	0.3	1.4	1.7	1204.3	—	1204.3	mosjord med rötter	35	421	50		
10 – 15	"	230	"	1.5	1.8	621.0	—	621.0	d:o och sand	35	217	35		
15 – 19	"	240	"	1.3	1.6	499.2	139.2	340.0	d:o d:o	30	102	-		
										=	740	85		
		För arbetets ledning m.m. tillägges omkr. 10%									74	15	813	-
Ca.		Sidodiken till sistnämnda dike.												
	1:1	135	0.3	1.2	1.3	243.0	—	243.0	mosjord	25	60	75		
		För arbetets ledning m.m. omkr. 10%									4	25	65	-
Cb.		Sidodike till Knutsjön												
	1:1	201	0.3	1.2	1.5	361.8	—	361.8	mosjord och sand	27	97	69		
		För arbetets ledning m.m. omkr. 10%									7	31	105	-
D.		Stavallsslättens dike nedom sjön.												
II – III	1:1	368	0.3	1.4	1.7	875.8	—	875.8	dy och sand	30	262	74		
		För arbetets ledning m.m. omkr. 10%								—	27	26	290	-
Da.		Sidodike till detta afloppsdike.												
	1:1	34	0.3	1.2	1.5	61.2	—	61.2	moss. ö sand	27	16	32		
		För arbetets ledning m.m. omkr. 10%									1	48	18	-
E.		Stavallsslättens och Kristinebo gemensamma dike:												
VIII – 1	1:1	204	0.3	1.4	1.7	485.3	—	485.3	mosjord ö sand	30	145	65		
1 – 3	"	200	"	1.2	1.5	360.0	—	360.0	d:o	25	90	-		
3 – 8	"	454	"	1.4	1.7	1080.3	—	1080.3	d:o d:o	30	324	15		
										=	339	80		
		För arbetets ledning m.m. omkr. 10%								—	50	20	610	-
Ea.		Sidodike till samma afloppa.												
	1:1	77	0.3	1.2	1.5	138.6	—	138.6	mosjord ö sand	27	37	42		
		För arbetets ledning m.m. omkr. 10%									2	58	40	-
F.		Skova Lunds afloppsdike												
1 – 3	1:1	313	0.3	1.4	1.7	744.9	204.9	540.0	sand ö ngt dy	30	162	-		
3 – 8	"	592	"	1.3	1.6	1231.4	—	1231.4	d:o d:o	25	307	85		
										=	469	85		
		För arbetets ledning m.m. omkr. 10%									40	15	510	-
									Öfverföres				5,273	-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.
									Öfverfördt				5,273	-
Fa.	Sidodike till sistnämde aflopp.													
	1:1	80	0.3	1.2	1.5	144.0	—	144.0	sand	30	43	20		
	För arbetets ledning m. m. tillägges omkr. 10%										6	80	50	-
G.	Kristinebo afloppsdike.													
1—3	1:1	252	0.3	1.3	1.6	524.2	—	524.2	mossjord	25	131	5		
	För arbetets ledning m. m. omkr. 10%										13	95	145	-
Ga.	Sidodike till detta afloppsdike.													
	1:1	145	0.3	1.2	1.5	261.0	—	261.0	sand ö mossj.	27	70	47		
	För arbetets ledning m. m. omkr. 10%										9	53	80	-
(1a	För den gemensamma vattenafledningen summa												5,548	-
a.	Afskärnings ö afledningsdiken i Ölanda mosse.													
	1:1	240	0.3	1.2	1.5	432.0	—		mossjord med rötter	30	129	60		
b	Backdiken i D:o													
	1:1	940	0.3	0.9	1.2	1015.2	—		d:o ö ngt stenb. sand	30	304	56		
c.	Ölanda-Kindboåsens rågångsdike:													
	1:1	280	0.3	1.2	1.5	504.0	—		d:o — d:o	27	136	8		
d.	Kindboåsens afledningsdike.													
	1:1	70	0.3	1.2	1.5	126.0	—		d:o d:o	27	34	2		
e.	Kristinebo afskärningsdike													
	1:1	150	0.3	1.2	1.5	270.0	—		mossjord ö sand	25	67	50		
f.	Pukstensslättens afskärningsdike													
	1:1	240	0.3	1.2	1.5	432.0	—		d:o d:o	25	108	-		
g.	Pukstensslätten-St. Lund rågångsdike.													
	1:1	140	0.3	1.2	1.5	252.0	—		ngt dy och d:o	27	68	4		
										=	847	80		
	För arbetets ledning m. m. tillägges omkr. 10%										84	20		
(2a	För den privata afdikningen summa										932	-	932	-
	Tillsammans kronor											=	6,480	-
(3e	Förrättningskostnader o. d.												520	-
	Summa											=	7,000	-
	Tegdikning, djuphackning ö bränning à 10 hekt. à 230 kr.										2300	-		
	Plöjning utan bränning à c:a 10 hekt. à 35 kr.										350	-		
	Flåhackn. ö bränning à öfrige -"- 46 hektar à 80 kr.										3,680	-		
(4e	Odlingskostnader o. d. summa										6,330	-	6330	-
	Tillsammans											=	13,330	-

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Fördelas ofvanstående kostnad, 13330 kronor, på hela det område, som af företaget vunnen nytta, 127.11 hektar, så visar sig kostnaden pr. hektar utgöra allenast 104.87 kronor eller omkring hälften så mycket pr. hektar.

Mariestad den 12 Februari 1888

Ludvig Rosén.

Vidimeras,
ex officio:

Ludvig Rosén.

Afskrift.

Att Kongl. Maj:t och Kronan jemlikt nådiga brefvet den 9 September 1887 skall för indragna regementschefsbostället Lilla Bjurum deltaga uti sänkning af Kullsjön och Rullsbäcken samt torläggning af deromkring belägen mark inom Istrums och Ledsjö socknar i Walle och Vinne härader, varder härmed såsom bevis på begäran meddeladt.
Skaraborgs läns landskontor den 7 April 1888.

C. A. Jengbom.

Vidimeras,
ex officio:
Ludvig Rosén.